

סיפורים נפלאים פרשת לך לך

אל השמש, שאל בכמה תעלה לו ברכה כזו לרפואת בנו. היה שם אורח, יהודי מגליציה שבא לרגל עסקיו. שמע, והתענין. שאל: "בצאנו כבר היית?"

צאנו? מה יש בצאנו, בית חולים? פרופסור נודע? "הרבה יותר" השיב. "יש שם 'וואנדער רבינער' רבי עושה נפלאות. פועל ישועות, מחולל ניסים, מכל העולם נוהרים ובאים!"

שב לביתו וסיפר לאשתו. דחקה בו לנסוע. היטלטל בדרכם, חצה ארצות, עבר מחוזות והגיע לצאנו. בא לרבי ושטח את מבוקשו, בנו חולה... ושהרבי ירפאו.

חקרו הרבי. מאין הוא, מגרמניה. מה עיסוקו, מנהל בנק. האם הבנק סגור בשבת, ודאי שלא. כל הבנקים פתוחים בשבת וסגורים ביום ראשון ושלו בכלל. 'בין הרבי, התחרות קשה, ורוב לקוחותיו גויים. ובכלל, גם בביתו אין השבת נשמרת.

וכשרות? גם לא. בבית הוריו שמרו. כיום, אין בעירו אטליז כשר. וטהרה? אינו יודע מה זה. הרבי הסביר. אה, אז לא.

"טוב" נאנח הרבי. "ובכן, שמע. מישהו הטעה אותך, איני עושה נפלאות: אין בידי לרפא את בנך."

לא? אם כן, לחינם בא. מבקש הוא שליחה על ההטרדה. אבל מדוע התור ארוך כ"כ? "אסביר לך" המשיך הרבי, "אנשים יודעים שהצרות באות ממרום, ומאמינים שתפילתי מקובלת לפני ה' וביכולתי לפעול לביטול הגזירות. גם על בנך נגזרה גזירה, ואני מוכן לפנות אל הבורא ולבקש שימלא משאלתך וירפא את בנך. אבל אז ישאל השי"ת: האם הוא עושה רצוני, שמבקש שאעשה רצונו? ומה אוכל לענות?!"

על כן, מציע אני עסקה: אתה תקבל על עצמך לשמור שבת כשרות וטהרה, ואני מתחייב שהשי"ת יעשה רצונך ובנך ירפא!" שמע הבנקאי, ושקל את העסקה. ענה: בענין הכשרות, מבין אני שאין בעיה. נעבור לצמחונות. בענין הטהרה, אשאל בבית. אבל בענין השבת, אין על מה לדבר. אם אסגור את הבנק בשבת יעזבוני לקוחות והעסק יסגר.

"כרצונך", השיב הרבי. "לא עשינו עסק." לחצו ידים, נפרדו כידידים. חזר לביתו, ובנו גוסס "נו, מה היה שם" שאלה האם.

"יהודי קשיח" ענה הבנקאי, "אי אפשר לעשות איתו עסק, אינו מוכן להתפשר!" וסיפר על הפגישה. נרעשה האם: "רוצח! הבנק חשוב לך יותר מבנך?! אתה רץ מיד לדואר ומשגר מברק שאתה מסכים לשלושת התנאים."

מיהר, ושלח את המברק, כשחזר, כבר הוטב לילד. כעבור זמן קצר, נרפא. והעיר געשה ורעשה: הבנק נסגר בשבתות, אנשים שמעו את הסיפור השתאו והעריכו והעסקים רק שגשגו. שלחה אותו אשתו לשלם לרבי שכרו 300 מארקים כדמי ביקור

אצל הפרופסור, ולא הסכים לקחת, כאלישע שמאן לקחת כסף מנעמן, כדי להרבות כבוד שמים. אחרי שהתעקש אמר הרבי: "אם כן, היה שלוחי, בבית המדרש יושבים אברכים

"לך לך ... אל הארץ אשר אראך" (יב, א)

בשנים הראשונות להנהגתו של הרבי מליובאוויטש קרא פעם אחת לאחד מחסידיו והטיל עליו משימה, שהייתה בסגנון סיפורי הבעל שם טוב. החסיד נצטווה לנסוע למקום כלשהו, בלי שנאמר לו מה לעשות שם ואל מי לפנות.

כשיצא החסיד מלפני הרבי התחיל לתהות: מה אני אמור לעשות שם? איזו משימה הרבי רוצה שאמלא? אולי לא הבנתי נכון את הדברים שאמר לי הרבי? החליט החסיד להעלות את שאלותיו על הכתב ומסר את מכתבו למזכירות הרבי. הרבי הגיב על המכתב בשורה אחת, נוקבת: "אם מתחילים להתעורר אצלך ספקות, מתעוררים ספקות גם אצלי".

"אל הארץ אשר אראך" (יב, א)

יהודי עשיר מרוז'ין נסע לבקר בארץ ישראל. בשובו, נכנס אל רבי ישראל מרוז'ין והביע את אכזבתו שלא חש את ייחודה של הארץ.

אמר לו הצדיק: "יהודי עשיר חיפש חתן מעולה בעבור בתו, ולבסוף לא מצא חתן כלבבו ושידך אותה עם חייט פשוט. לפני החתונה אמר לבתו להתקשט, כדי שתמצא חן בעיני בעלה. אמרה לו בתו: בשביל החייט שלי אני יפה כמות שאני... "אף ארץ ישראל כך", סיים הצדיק. "היא מתקשטת ומתגלה במלוא הדרה לפני מי שיודע להעריך את רום ערכה, אבל לפני אנשים חומריים - היא נראית ארץ ככל הארצות."

והיה ברכה (יב, ב)

מעשה באדם אחד שהחזיק פעם בידי רבינו החתם סופר ועזר לו לעבור לצד השני של הרחוב שהיה מלא טיט ורפש. רבינו בירך אותו שיחיה מאה ועשרים שנה. וכן היה, הוא האריך ימים ושנים רבות, והגיע לזקנה מופלגת. כשהיה בערך בן מאה ושבע עשרה שנה, היה כבר כמעט גוסס, ואנשי החברא קדישא ישבו אצלו, אך הוא בכח אמונתו הטהורה התחזק בכל כוחו וגירש אותם מהבית, באמרו להם: "אין אני מוותר מהברכה של אותו צדיק אפילו יום אחד". וכן היה, שהשלים מאה ועשרים שנים בשלימות!

("ספרא דמלכא" - בהוצאת 'עוז והדר')

"אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה"

מאד" (טו, א)

בעיר אחת בגרמניה היה יהודי מתבולל, בעל בנק פרטי, ולו בן יחיד. חלה הבן, ואביו הבהיל למיטתו רופאים מומחים, אך קצרה ידם והמחלה הלכה והחמירה, הילד דעך. נזכר האב שאביו היה פונה בעת מצוקה לשמש בית הכנסת, שיערוך תפילת "מי שברך" הלך לבית הכנסת ופנה

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת לך לך

איש לא ידע מי מהם הוא יהודי ומיהו הגוי מלבד המלך עצמו, שהכין ברצינות את ההוכחה שהבטיח לרבנו בחיי. בהגיע הבחורים לגיל שמונה עשרה קרא המלך לרבנו בחיי ואמר לו: "האם אתה זוכר את הויכוח שהיה בינו לפני שמונה עשרה שנה בענין יהודי וגוי? כעת הגיע יום פקודה. מחר אערוך אסיפה של כל שרי ויועצי, וכל המדענים וחכמי המדינה, אביא לך לשם שני בחורים ועליך יהיה להכריע מי מהם יהודי ומי מהם גוי. יכול אתה לבחון אותם בכל צורה שתמצא לנכון ולעשות להם כל תרגיל שתצצה".

למחרת סיפר המלך את שני הבחורים בתספורת זהה, הלביש אותם באותה תלבושת, כך שהיו נראים כתאומים, והביא אותם לאסיפה. ישבו השנים כחתנים בלי לדעת דבר, וסביבם עמדו כל השרים שגם הם לא ידעו על מה ולמה הוזמנו לכאן.

פתח המלך וסיפר את כל השתלשלות הדברים ואת הויכוח שהיה בינו לבין החכם היהודי, והזמין אותו בחגיגות לגלות מי הוא הבחור היהודי ומיהו הגוי.

עמד רבנו בחיי במקומו, קיבל עצמו את האתגר שהוטל עליו, ושאל: "אדוני המלך, האם יש בבית המלך ענבים?"

"ודאי" - השיב לו המלך - "דבר לא חסר בבית המלך!"

עד מהרה הובא בציווי המלך מגש מלא ענבים למאכל. אחד הבחורים הגיש ידו ולקח את האשכול הענבים, והשני הושיט ידו ולקח מן הענבים המופרדים. מיד אמר רבנו בחיי: "היהודי הוא מי שלקח את האשכול, והשני הוא הגוי".

השתומם המלך ושאל: "איך ידעת?"

נענה ואמר לו: "אדוני המלך, היהודי בוחר תמיד במה שיש לו חיבור. יהודי נמשך תמיד אל המקור שבו. כולנו מעולם הנשמות באנו מאותו מקור, וכולנו נמשכים תמיד למקור הזה. לעומת זאת לגוי - לגוי אין מקור. הוזהר הקדוש כותב (בראשית ט) שנשמות הגויים באות מהסטרא אחרא, מהמקום שממנו באות הנפשות של הדובים והאריות, הברדלסים, הנחשים, העקרבים והיתושים. אנחנו באנו ממקור קדוש, מחלק אלוה-ה ממעל, ושם יש אחדות וחיבור".

כאלו - אומר האברבנאל - הם הכוכבים. נראה שכל אחד מהם בודד ברקיע, אבל בשעת לילה - בשעת צרה, הם נעשים מאירים וזוהרים. כך ישראל, בשעת צרה בוקע כח ה'יהודי' שבהם והם מאירים, ואז ניכר החיבור הגדול שביניהם, שהיה קים במקורם, אף אחד מהם אינו בודד והם נעשים חברים זה לזה. (דרשו-דורש ציון)

"כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם" (טו, יג)

בימי הקיסר ניקולאי הראשון, עת גייסו יהודים לצבא, שמחו היהודים ה"משכילים" ברוסיה, הם ראו בכך אות למענק זכויות אזרחיות ליהודים בקרב.

כאשר הגיעו הדברים אל רבי מענדלי מקוצק, נאנח ואמר, הרי כתוב בתורה "כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם", בזמן שיהודים נמצאים בגלות, מוטב שיהיו גרים ואל יהיו אזרחים.

ולומדים, חלק ביניהם את הכסף ויברכו את בנך". הלך וחלק. שמע אחד הלומדים, ומיהר אל הרבי. לפני זמן רב חלתה אשתו ומחלתה הלכה והחמירה, והרבי הסתפק בברכה. שאל בכאב: "האם הרבי מושיע רק מחללי שבת?!"... נתן בו הרבי עניו: "אתה חסיד שלי?" "ודאי!" ואוהב אותי?" "אהבת נפשי!"

"אם כן, מדוע לא תבין! הקב"ה גזר גזירה, מי אני שאבטלנה. ואם אני מחולל מופת, ומכריח לבטל גזירת שמים, אני מעורר עלי רוגז והקפדה, ועלול לשלם על כך ביוקר רב. אבל הכל כדאי, כדי להרבות כבוד שמים. כדי שבאשכנז יראו בנק סגור בשבת, וידעו שיש אלוקים בישראל! אבל שאתה תדרוש זאת ממני...?!" (והגדת)

"ויאמר לו כה יהיה זרעך" (טו, ה)

מדוע מדמה הקב"ה את זרעו של אברהם אבינו דווקא לכוכבי השמים? מה רצה לרמוז בכך?

האברבנאל כותב על כך פרוש נפלא: 'הכוכבים נמצאים ברקיע תמיד, אבל ביום אי אפשר לראותם, רק בלילה ניכר אורם'.

כל אחד ואחד מ'ישראל', אפילו פשוט שבפשוטים, הוא כוכב. כוכב שמאיר בלילה, כך כשיש צרות המשולות ללילה, ניכרים האור והקדושה שבהם. זוהי תופעה מוכרת וידועה - בשעת צרה רואים את האהבה והאחוה שיש בעם ישראל ואת העזרה ההדדית.

או אז, אנשים שוכחים את חילוקי הדעות ואת המריבות האישיות, וכולם מתגייסים לעזרה כאיש אחד בלב אחד. שעת המבחן של עם ישראל היא, אפוא, בשעה שהם בצרה.

רבנו יוסף חיים כותב על כך דבר שהוא פלאים.

לרבנו בחיי היה ויכוח עם מלך ספרד. מלך ספרד טען: אתם היהודים מדברים תמיד על הגזע היהודי ומשתבחים בכך שאתם שונים מכל העמים, אבל באמת אין הבדל מהותי בין יהודי לגוי. שניהם בני אדם. כל השוני מקורו רק בתורה שאתם מלמדים. באופי של האדם, בתורשה ובנטיות - כמוני כמוך. אולם רבנו בחיי השיב לו שהוא טועה. היהודי שונה לגמרי באופיו ובאישיותו מן הגוי, ואין ביניהם שום דמיון.

מלך ספרד עמד על דעתו והבטיח שביום מן הימים הוא יוכיח לרבנו בחיי את צדקת דבריו.

מה עשה? - הלך ללא ידיעת רבנו בחיי למקום שבו היו נשים יולדות, ולקח בכח תינוק יהודי מיד לאחר לידתו. היולדת האומללה ניסתה להתנגד, אולם איש לא שמע לה. המלך שילם לה פיצויים והודיע לה שאין לה שום ברירה אחרת. לאחר מכן הלך לקצה אחר של ממלכתו ולקח משם תינוק גוי בן יומו. לשתי האמהות הוא הודיע שהבנים יגדלו בבית המלך עד הגיעם לגיל עשרים, ובגיל עשרים יורשו לשוב להוריהם. במשך כל התקופה אין להורים שום רשות לראות את הילדים, לטפל בהם או להתקרב אליהם.

הילדים גדלו בבית המלך כתאומים. שניהם אכלו יחד, למדו יחד, למדו לדבר ביחד, ולא היה

ניכר ביניהם שום הבדל.